

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 422 /2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

27/2019. (I. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. november 20-án postai úton előterjesztett panaszát a 2019. január 24-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – K* Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. november 20-án postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2018. november 11-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy az utcán, a ház előtt a vizes árkot pucolta, amikor egy durranásra lett figyelmes, és a háza tetején lévő galambok felrepültek. Később kiderült, hogy az egyik galambnak a lábát meglőtték, amire a panaszosnak tanúja is van. Az esetet jelezte a 107-es telefonszámon, és ki is mentek a kiskunfélegyházi rendőrök. A panaszos irányában már támadóan léptek fel, őt rótták meg, az ügyet pedig ki sem vizsgálták. A panaszt meg akarták bírságotolni, de a panaszos lebeszélte őket róla, mert úgy érezte, hogy nem lett volna jogos. A rendőrök azt állították, hogy a panaszos nem ért a fegyverekhez, pedig sportlövő volt, van fegyvervizsgálója. A rendőr azt mondta, hogy ne merjen bejelentést tenni, mert legközelebb kitöltött csekkkel fognak menni és megbírságotolják.

¹ Az Rtv. 93/A §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) T. L. r. ezredes 2018. december 19-én készült átiratában az alábbi megállapításokat tette az intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos által panaszolt intézkedés 2018. november 4-én történt (nem november 11-én, ahogy a panaszos leírta beadványában).

N. P. c. r. főtörzsszázlós és V. L. r. főtörzssőrmester a Tevékenység-irányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására jelentek meg a panaszos lakcímén, mivel a panaszos bejelentést tett, hogy a szomszédjából légpuskával a háza tetején lévő galambjaira lőttek.

A körzeti megbízottak a helyszínen felvették a kapcsolatot a panaszossal, aki elmondta, hogy a két házzal előbb lakó szomszédja az udvaráról légpuskával a háza tetején ülő galambjaira lőtt.

Az adatgyűjtés során V. L. r. főtörzssőrmester a P. u. 22. számú háznál beszélt az ott lakó B. I.-val és fk. B. N.-nel, akik elmondták, hogy valóban hallhatott a szomszéd éles, durranó hangot, mert ők levegővel töltött műanyag flakonokkal játszottak az udvaron, azt taposták össze. Az adatgyűjtés során légpuskát, más fegyvert nem találtak. Elmondták továbbá a rendőröknek, hogy a panaszossal haragban nem állnak, de jó kapcsolatban sincsenek.

A helyszínen megállapítást nyert, hogy a B. család háza és a panaszos háza között egy, mindkettőnél jóval magasabb ház van, így azon keresztül a szóban forgó galambokra lövést leadni fizikailag nem lehetséges.

A panaszossal azonos utcában lakó személy elmondta, hogy a rendőrök kiérkezését megelőzően kint tartózkodott háza előtt, de lövésre utaló hangot nem hallott. Elmondta, hogy egy időben jóban volt a panaszossal, de egy ideje mindenfélét kitalál, emiatt vele és a fél faluval is haragban áll.

Az adatgyűjtés során meghallgattak egy további lakost az utcából, aki elmondta, hogy lövést nem hallott, jó viszonyban van a panaszossal, de közölte azt is, hogy sajnos sokszor képzel dolgokat, amik meg sem történtek.

Az adatgyűjtést követően a körzeti megbízottak közölték a panaszossal a megállapításokat, valamint kérték, hogy mutassa meg, hogy az udvaron sérült, elhullott galamb van-e. Az udvaron sem sérült, sem elhullott galambot nem találtak. A bejelentő erre azt mondta, hogy egy kis pukkanást hallott a szomszédja felől, amiről ő úgy gondolta, hogy az lövés volt.

A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem történt, így a bejelentés valótlan.

Mivel korábban már több esetben kellett a panaszos valótlan, másokat hamisan megvádoló bejelentései miatt intézkedniük a helyszínen lévő és az éppen szolgálaton kívül lévő körzeti megbízottaknak is, ezért közölték vele, hogy cselekményével szabálysértést követ el. Tájékoztatott, hogy ez a szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetés intézkedés, 5-50 ezer forintig terjedő helyszíni bírság szabható ki, valamint szabálysértési feljelentés is készülhet indokolt esetben. A körzeti megbízottak az eset és a panaszos személyi körülményeire tekintettel differenciált intézkedés mellett döntöttek, amikor eltekintettek a szankcióalkalmazástól. A

panaszossal közölték, hogy a rendőri intézkedéssel szemben milyen jogorvoslati lehetőségei vannak, amit ő megértett és tudomásul vett.

A történeteket a rendőrök jelentették a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság TIK ügyeletes felé, majd a helyszínt elhagyták.

A rendőri intézkedésről annak súlytalansága miatt akkor nem készült rendőri jelentés, ezt az intézkedő rendőrök parancsnoki utasításra a Testület adatkérése után tették meg.

Az intézkedő rendőrök nem léptek fel támadóan a panaszossal szemben, kulturált, határozott hangnemben történt az intézkedés.

Az intézkedés során a körzeti megbízottak adatgyűjtést végeztek a bejelentésben szereplő címeken és környékén, amelynek eredményéről tájékoztatták a bejelentőt.

A rendőrök a differenciált rendőri intézkedés során nem akarták megbírságotlani a szerintük szabálysértést elkövető bejelentőt, de tájékoztatták cselekménye lehetséges jogszerű következményeiről, amely adott esetben helyszíni bírsággal is sújtható.

A panaszos állítása valótlan, mely szerint az intézkedő rendőrök megfenyegették azzal, hogy legközelebb kitöltött csekkel fognak kimenni és rögtön megbírságotlják.

2) N. P. c. r. főtörzsszáslós 2018. december 18-án, V. L. r. főtörzsőrmester pedig 2018. december 17-én készített jelentést a Testület kérdéseinek megválaszolója céljából, azonban ezek a dokumentumok, továbbá a Testület rendelkezésére bocsátott Ügyeleti küldési napló és az Intézkedés leírása nem tartalmazzák az előző pontban ismertetett átirathoz képest kiegészítő, új információt, ezért ezen dokumentumok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos bejelentése nyomán a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége, és amennyiben keletkezett, annak megfelelő módon tettek-e eleget a rendőrök.

A panaszos beadványában előadta, hogy az utcán, a ház előtt a vizes árkot pucolta, amikor egy durranásra lett figyelmes, és a háza tetején lévő galambok felrepültek. Később kiderült, hogy az egyik galambnak a lábát meglőtték, amire a panaszosnak tanúja is van. Az esetet jelezte a 107-es telefonszámon, és ki is mentek a kiskunfélegyházi rendőrök.

N. P. c. r. főtörzsszáslós és V. L. r. főtörzsőrmester a Tevékenység-irányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására jelentek meg a panaszos lakcímén, mivel a panaszos bejelentést tett, hogy a szomszédjából légpuskával a háza tetején lévő galambjaira lőttek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférőnek a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Valamennyi rendőrségi irat – a panaszos előadásával egyezően – egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy a panaszos háza tetején ülő galambokra valaki légpuskával lövést adott le. A fentiek alapján megállapítható, hogy jogellenes cselekmény elkövetésének gyanúja merült fel, mégpedig a 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabálysértési törvény) (2) bekezdés a) pontja szerint. Ennek értelmében, aki a légfegyver, a gáz- és riasztófegyver, a muzeális fegyver, a színházi fegyver, a festéklövő fegyver, illetve a hatástalanított lőfegyver, a flóberttöltény, a gáztöltény, a riasztótöltény, illetve a vaktöltény gyártására, forgalmazására, javítására, megszerzésére, birtoklására, viselésére, tartására vagy használatára vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, melynek nyomán meg is jelent a panaszos bejelentésében megjelölt helyszínen a tényállás felderítése érdekében. Nem sérült tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga ebben a tekintetben.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrök a helyszíni intézkedés során megfelelően, az intézkedési kötelezettségüknek eleget téve jártak-e el.

A panaszos állítása szerint nem vizsgálták ki az ügyet a rendőrök.

A rendőrségi dokumentációból kiderül, hogy a kiérkező rendőrök meghallgatták a panaszost a történetekkel kapcsolatban, a helyszínen adatgyűjtést végeztek, melynek keretében meghallgatták a panaszos által meggyanúsított szomszédokat, akik elmondták, hogy valóban hallhatott a szomszéd éles, durranó hangot, mert ők levegővel töltött műanyag flakonokkal játszottak az udvaron, azt taposták össze. Az adatgyűjtés során légpuskát, más fegyvert nem találtak. Elmondták továbbá a rendőröknek, hogy a panaszossal haragban nem állnak, de jó kapcsolatban sincsenek. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a B. család háza és a panaszos háza között egy, mindkettőnél jóval magasabb ház van, így azon keresztül a szóban forgó galambokra lövést leadni fizikailag nem lehetséges. A rendőrök ezt követően meghallgattak több, az utcában lakó személyt, akik elmondták, hogy nem észleltek semmit a panaszos által elmondottakból, azonban jelezték, hogy a panaszos az utóbbi időben kitalál dolgokat, amik nem történtek meg a valóságban.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendőrség intézkedési kötelezettségét az Rtv. 13. §-a írja elő, ugyanakkor az idézett jogszabályhely nem tartalmaz további rendelkezést az intézkedés kivitelezésének módjára vonatkozóan.

A panaszosi, illetőleg a rendőri álláspont összevetése, és az eset gondos mérlegelése után megállapítható, hogy a rendőrök kétséget kizáróan végeztek adatgyűjtést a helyszínen, valamint felvették a kapcsolatot a panaszos által „elkövetőként” megjelölt személyekkel, és meghallgatták az utca lakóinak elmondását.

A rendőrök az adott helyzet összes körülményét figyelembe véve megtettek minden intézkedést, amely jelen ügy szempontjából szükséges volt az intézkedési kötelezettségük teljesítéséhez, a helyszínt felmérték, a lehetséges szem- és fültanúkat meghallgatták, a tényállást felderítették, melyről a panaszost is tájékoztatták.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedő rendőrök a fennálló intézkedési kötelezettségüknek megfelelő módon tettek eleget, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panaszossal szemben milyen hangnemet és bánásmódot alkalmaztak a rendőrök.

A panaszos állítása szerint nemcsak nem vizsgálták ki az intézkedő rendőrök az ügyet, de még őt akarták megbírságot, támadólag léptek fel vele szemben, és azzal fenyegették meg, hogy legközelebb kitöltött csekkel fognak kimenni a panaszoshoz intézkedni.

Az intézkedő rendőrök elmondása szerint nem léptek fel támadóan a panaszossal szemben, kulturált, határozott hangnemben történt az intézkedés. Mivel korábban már több esetben kellett a panaszos valótlan, másokat hamisan megvádoló bejelentései miatt intézkedniük a helyszínen lévő és az éppen szolgálaton kívül lévő körzeti megbízottaknak is, ezért közölték vele, hogy cselekményével szabálysértést követ el. Tájékoztatták, hogy ez a szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetés intézkedés, 5-50 ezer forintig terjedő helyszíni bírság szabható ki, valamint szabálysértési feljelentés is készülhet indokolt esetben. A körzeti megbízottak az eset és a panaszos személyi körülményeire tekintettel differenciált intézkedés mellett döntöttek, amikor eltekintettek a szankcióalkalmazástól. A panaszossal közölték, hogy a rendőri intézkedéssel szemben milyen jogorvoslati lehetőségei vannak, amit ő megértett és tudomásul vett.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is

szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”.

A Szabálysértési törvény az alábbiak szerint rendelkezik a valótlan bejelentésről a 175. § (1) bekezdésében: Aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz, szabálysértést követ el. (2) Szabálysértés az is, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonul vagy egyéb intézkedésre kényszerül.

A rendőrség kifejezetten cáfolta a nem megfelelő hangnem, illetőleg bánásmód alkalmazását, továbbá rögzítette, hogy a panaszos korábban több alkalommal tett – jelen esethez hasonlóan – valótlan bejelentést a rendőrségen, ezért indokoltnak tartották, hogy a panaszost tájékoztassák cselekménye szabálysértő jellegével kapcsolatban. A Testület mindezekre tekintettel megállapította, hogy a panaszos és az intézkedő rendőrök másképp ítélték meg a tájékoztatás jellegét, a panaszos érzelmi síkon fenyegetőnek érezte azt, azonban a rendőrök objektíven, kötelességüknek eleget téve tájékoztatták a panaszost a cselekményével elkövetett szabálysértés miatt alkalmazható szankciókról. A rendőrök annak ellenére döntöttek a szankció alkalmazásától való eltekintés mellett, hogy lehetőségük lett volna a bírság kiszabására.

Mindezekre tekintettel a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében.

A Testület úgy foglalt állást, hogy fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, melynek nyomán meg is jelent a panaszos bejelentésében megjelölt helyszínen a tényállás felderítése érdekében. Nem sérült tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga ebben a tekintetben. Az intézkedő rendőrök a fennálló intézkedési kötelezettségüknek megfelelő módon tettek eleget, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód tekintetében.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. január 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET